

บทที่ ๕

การฝึกฝนเกี่ยวกับการใช้ภาษา

การที่จะใช้ภาษาได้หรือไม่ เพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับการฝึกฝนเป็นสิ่งสำคัญ การฝึกฝนเกี่ยวกับการใช้ภาษานอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีเรื่องที่เราสนใจอีก คือ

๑. การอ่านและการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ
๒. การใช้ราชาศัพท์และสำนวนไทย
๓. การเขียนสะกดการันต์

การอ่านและการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ

การอ่านกับการฟังเป็นกระบวนการที่คล้ายคลึงกัน คือการรับรู้เรื่องราวเพื่อจะได้เกิดความจำ ความเข้าใจ และความคิด การอ่านเป็นการแปลความหมายของตัวอักษร การฟังเป็นการแปลความหมายของคำพูดซึ่งก็เป็นแต่เพียงเสียงที่ใช้แทนของจริงอีกทอดหนึ่ง ทั้งนี้จึงจะกล่าวถึงการอ่านและการฟังควบคู่กันไป โดยเฉพาะการฝึกฝนในเรื่องการจับใจความสำคัญ

ถ้าหากจะแบ่งจุดมุ่งหมายในการอ่านและการฟังออกไป ก็พอจะแบ่งได้สัก ๓ ประการด้วยกัน คือ เพื่อความรู้ เพื่อความคิด และเพื่อความบันเทิง การอ่านและการฟังตามจุดมุ่งหมายทั้งสามอย่างนี้ มีส่วนปลีกย่อยที่ต้องเน้นแตกต่างกันออกไป แต่จะมีสิ่งสำคัญร่วมกันอย่างหนึ่ง

คือ ความเข้าใจ เพราะสิ่งนี้เป็นพื้นฐานที่จะทำให้เกิดความรู้ ความคิด และความบันเทิงได้ตามความมุ่งหมาย ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าทำอะไรจึงจะอ่านและฟังอย่างมีความเข้าใจ คำตอบก็คือ ต้องจับใจความสำคัญให้ได้

ใจความสำคัญ คือเนื้อความตอนที่ทำให้เรื่องต่าง ๆ เกิดขึ้น ซึ่งถ้าขาดความตอนนั้นเสียแล้ว เรื่องอื่น ๆ จะไม่เกิดตามมา นอกจากนี้เนื้อความตอนใดที่กล่าวรวมเนื้อความย่อยต่าง ๆ ในเรื่อง เนื้อความนั้นก็นับเป็นใจความสำคัญด้วย

วิธีจับใจความสำคัญ อาจจะทำได้โดยยึดหลัก ดังนี้

๑. อ่านหรือฟังเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง
  ๒. ตั้งคำถาม ตามตัวเองสั้น ๆ ว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม บางเรื่องอาจจะมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่เราต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญให้ได้มากที่สุด
  ๓. ขยายความในคำตอบออกไปอีกเมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ
- ตัวอย่าง

“ปัญหาเรื่องแย่งราชสมบัติกันนี้ เป็นปัญหาทางการเมืองของกรุงศรีอยุธยาในระยะท้าย ๆ การแก่งแย่งกันนั้นทำให้ต้องรบราฆ่าฟันกัน ผู้มีความรู้ความชำนาญในการปกครองและป้องกันประเทศต้องล้มตายกันไปครั้งละมาก ๆ จนกรุงศรีอยุธยาสิ้นคนดี ต้องเสียกรุงไปในที่สุด

ปัญหาเช่นนี้ กรุงรัตนโกสินทร์ ได้หาทางป้องกันไว้โดยนำเอาหลัก
 “อเนกชนนิกรสโมสรรสมมติ” มาใช้ในการตั้งพระเจ้าแผ่นดิน กล่าวคือ
 ให้มีการประชุมเจ้านาย ขุนนาง แลพระสงฆ์ราชาคณะ เลือกตั้งเจ้า
 นายพระองค์ใดพระองค์หนึ่ง ที่เหมาะสมที่สุดขึ้นเสวยราชย์เป็นพระเจ้า
 แผ่นดินปกครองประเทศต่อไป การเลือกตั้งนี้ไม่จำกัดคำนึงถึงลำดับ
 การสืบราชสันตติวงศ์ แต่คำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมเป็น
 เกณฑ์ จะเห็น ได้จากตัวอย่างเมื่อสิ้นแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธ-
 เลิศหล้านภาลัย ที่ประชุมได้เลือกกรมหลวงเจษฎาบดินทร์ ซึ่งเป็นแต่
 เพียงพระองค์เจ้าลูกเธอทรงกรม ขึ้นเสวยศิริราชสมบัติเป็นพระบาท-
 สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว มิได้เลือกเจ้าฟ้ามงกุฎสมมติวงศ์ ซึ่งเป็น
 พระราชโอรสองค์ใหญ่ในพระอรรคมเหสี คือ กรมสมเด็จพระศรีสุริเยนทร
 ขึ้นเสวยราชย์แต่ในขณะนั้น”

(พม่าเสียเมือง ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช)

คำถาม—คำตอบ ที่ได้จากการจับใจความสำคัญหลังจากที่อ่าน
 หรือฟังทั้งเรื่องแล้วจะเป็นดังนี้

เรื่องอะไร การแก้ปัญหาเรื่องแย่งราชสมบัติ
 ใคร เจ้านาย ขุนนาง และพระสงฆ์ราชาคณะ
 ทำอะไร ประชุม
 ที่ไหน กรุงรัตนโกสินทร์
 เมื่อไร เมื่อผลัดเปลี่ยนแผ่นดินใหม่

อย่างไร ออกเสียงเลือกตั้งเจ้านายพระองค์ใดพระองค์หนึ่ง ซึ่งเหมาะสมที่สุดชั้นเสวยราชย์ โดยคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมเป็นเกณฑ์

จะเน้นใจความสำคัญของเรื่องนี้ คือ

เพื่อแก้ปัญหาการแย่งราชสมบัติเมื่อผลัดเปลี่ยนแผ่นดินใหม่ สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เจ้านาย ขุนนาง และพระสงฆ์ราชาคณะ จะประชุมกันเลือกตั้งเจ้านาย พระองค์ใดพระองค์หนึ่ง ชั้นเสวยราชย์ โดยคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมเป็นเกณฑ์

ถ้าหากต้องการใจความสำคัญให้ละเอียดขึ้น ก็ขยายความออกไปอีก ดังนี้

เพื่อแก้ปัญหาการแย่งราชสมบัติเมื่อผลัดเปลี่ยนแผ่นดินใหม่ ซึ่งเคยเป็นปัญหาใหญ่ของกรุงศรีอยุธยาในระยะท้าย ๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ จึงจัดให้เจ้านาย ขุนนาง และพระสงฆ์ราชาคณะประชุมกันเลือกตั้งเจ้านายพระองค์ใดพระองค์หนึ่งชั้นเสวยราชย์ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมเป็นเกณฑ์ เช่นเมื่อตอนสิ้นแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เป็นต้น

นอกจาก ความเข้าใจ ซึ่งเราต้องการให้มีขึ้นในการอ่านและการฟังแล้ว เรายังต้องการความรวดเร็วอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอ่าน ฟังจำไว้ว่า จุดมุ่งหมายในการฝึกฝนการใช้ภาษาเรื่องนี้ มีความต้องการให้เกิดความเข้าใจในเวลาอันรวดเร็ว และควรจะให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้อีกด้วย

“ความเข้าใจในเวลาอันรวดเร็ว” จะเกิดขึ้นได้ก็ต่ออาศัยพื้นฐานในการอ่านการฟังบางประการ คือ สมารถในการอ่านและการฟังประการหนึ่ง การอ่านและการฟังอย่างมีจุดมุ่งหมายประการหนึ่ง และความรู้เรื่องถ้อยคำสำนวนที่อ่านและฟังอีกประการหนึ่ง ทั้งสามประการนี้ คือสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเมื่อมีปัญหา “อ่านแล้วไม่เข้าใจและอ่านได้ช้าเหลือเกิน” เกิดขึ้น

การใช้ราชาศัพท์และสำนวนไทย

ราชาศัพท์และสำนวนไทย เป็นสิ่งที่มีระเบียบแบบแผนแน่นอน ผู้ใช้จะใช้ได้ถูกต้องก็ต่อเมื่อมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น โดยต้องแท้และจะต้องเอาใจใส่ระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง อย่าใช้ราชาศัพท์และสำนวนไทยโดยไม่แน่ใจเป็นอันขาด หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ศึกษามาแล้วในภาคหลักภาษาจะช่วยให้เราเกิดความมั่นใจและใช้ได้ถูกต้อง นอกจากนี้ การสังเกตและการฝึกฝนจะช่วยให้เราใช้ราชาศัพท์และสำนวนไทยได้คล่องแคล่วยิ่งขึ้น จึงไม่ควรละเลยเสีย

การเขียนสะกดการันต์

การเขียนสะกดการันต์ให้ถูกต้องเป็นสิ่ง ที่พึงปรารถนาอย่างยิ่งประการหนึ่งในเรื่องการใช้ภาษา เพราะเหตุว่า นอกจากจะทำให้ความหมายถูกต้องถึงกล่าวมาแล้ว ยังเป็นเครื่องส่งเสริมบุคลิกภาพผู้เขียนอีกด้วย เราควรจะมีความรู้สึกว่า การเขียนสะกดการันต์ผิดเป็นสิ่งที่น่าอับยศอดสูเช่นเดียวกับการพูดไม่ชัดและรังแต่จะทำให้ศรัทธาที่คนเขาเคยมีอยู่ลดน้อยถอยลงไปด้วย

การที่จะเขียนสะกดการันต์ได้ถูกต้องนั้นไม่ยาก เพียงแต่จะต้องใช้ความระมัดระวังบ้าง หากสงสัยคำใดก็ให้ดูจากพจนานุกรม และประกาศของราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งทางราชการประกาศให้ใช้เป็นมาตรฐาน นอกจากนี้ การแก้ไขข้อบกพร่องการเขียนสะกดการันต์ด้วยการสังเกตจดจำ และฝึกฝน ก็จะช่วยให้เราเขียนสะกดการันต์ได้ถูกต้องรวดเร็วยิ่งขึ้น

สรุป

๑. การฝึกฝนเกี่ยวกับการใช้ภาษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้ที่ต้องการใช้ภาษาให้ถูกต้องและรวดเร็ว
๒. การอ่านและการฟังเพื่อจับใจความสำคัญนั้น จะทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวซึ่งเป็นพื้นฐานของความรู้ ความคิด และความบันเทิง
๓. การจับใจความสำคัญอาจจะกระทำดังนี้
  - อ่านหรือฟังเรื่องราวให้ตลอด
  - ตั้งคำถามและพยายามตอบคำถามที่ตั้งไว้ให้ได้มากที่สุด
  - ขยายความในคำตอบออกไปเมื่อต้องการรายละเอียด
๔. การอ่านและการฟังปรารถนาทั้งความเข้าใจและความรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอ่าน
๕. พื้นฐานที่จะทำให้อ่านเข้าใจในเวลาอันรวดเร็วคือ มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน มีสมาธิ และมีความรู้เรื่องถ้อยคำสำนวนที่อ่าน
๖. การใช้ราชาศัพท์และสำนวนไทย ได้อย่างถูกต้องขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และการฝึกฝน

๗. การเขียนสะกดการันต์นอกจากจะมีความสำคัญในเรื่องการใช้ภาษาแล้วยังเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพด้วย การใช้พจนานุกรมให้เป็นนิสัย และการแก้ไขข้อบกพร่องด้วยการสังเกต จดจำ จะทำให้เขียนสะกดการันต์ได้ถูกต้อง

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

๑. มารยาทไทย—ราชาศัพท์ ของ ม.ล. ปีย์ มาลากุล
๒. กิริยามารยาทและการใช้ถ้อยคำในราชสำนัก ของ พลตรี หม่อมทิววงศ์ถวัลยศักดิ์
๓. ภาษาไทยของท่าน ของ นายเปลื้อง ณ นคร
๔. เกร็ดภาษาและหนังสือไทย ของ โสมทัต เทเวศร์
๕. พุคไทยเขียนไทย ของ ปกรณ์ บุรีราช

แบบฝึกหัด

- ๔.๑ คำสั่ง จงอ่านข้อความที่ให้ไว้แล้วตอบคำถาม โดยวงกลมล้อมรอบหัวข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดตามข้อความที่ให้ไว้

ตัวอย่าง

การแก้ปัญหาเรื่องแย่งราชสมบัติ (จากตัวอย่างเรื่องวิธีจับใจความสำคัญ) นั้น กระทำกันในสมัยใด

- ก. สุโขทัย
ข. รัตนบุรี

- ข. อโยธยา
๓. รัตนโกสินทร์

ข้อความที่ ๑

“วัดในเมืองไทยมีมาก ที่ร้างไปแล้วก็เป็นจำนวนไม่น้อย เพราะมีจำนวนมากเช่นนี้จึงเกิดคำกล่าวที่ “สร้างวัดให้ลูกเล่น” นี้เห็นจะเป็นความจริงก็ได้ และผู้ซึ่งสามารถสร้างวัดขนาดใหญ่โตได้ ว่าเฉพาะในชนบท ก็มักเป็นคนชั้นคหบดี ด้วยมีกำลังทั้งทางทรัพย์และทางคน ที่สร้างวัดก็หวังเอาหน้าและเอาบุญ และมีผลพลอยได้ด้วย ก็ที่มีลานให้ลูกวิ่งเล่นได้สบายในวัด เพราะคนชั้นคหบดี ตามปรกติมักมีเมียมามากกว่าคนชั้นสามัญ เหตุฉะนั้นลูกของท่านจึงมีจำนวนมากกว่าคนธรรมดา ทำไมจึงต้องมีเมียมาก ก็เพราะมีอำนาจวาสนาผิดคนสามัญตั้งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากเด็กซึ่งเป็นลูกผู้สร้างวัดก็ยังมีเด็กซึ่งเป็นลูกเจ้าบริวาร ตลอดจน ลูกของ ชาวบ้าน ที่อาศัย ฟัง บุญ บารมี ท่านทั้งโดยตรงและโดยปริยาย รวมหมดคนที่เรียกว่าลูกหมูลูกบ้านตำบลนั้น ที่ได้อาศัยลานวัดเป็นที่เล่นสนุก ถ้าจะเปรียบกับสมัยปัจจุบัน คนสร้างวัดแต่ก่อนก็เหมือนได้สร้างสนามเด็กเล่นด้วยอีกสถานหนึ่ง นอกไปจากเรื่องได้บุญกุศลทางศาสนา ที่เขศวัด ลานวัด มีบริเวณที่ว่างกว้างใหญ่ ถ้ามองในแง่ปัจจุบันก็ว่า “เสียเศรษฐกิจ” ความจริงตรงกันข้าม เพราะที่ว่างกว้างใหญ่ของวัดซึ่งต้องหด ๆ ไปในสมัยปัจจุบัน จนเหลือเนื้อที่ลานวัดโดยเฉพาะเท่าแมวกินตาย ก็ด้วยอำนาจเศรษฐกิจบังคับ ถ้าวัดไม่มีที่ว่างกว้างใหญ่ไว้ให้ก่อน บ้านนี้เศรษฐกิจที่ต้องการก็จะเกิดมีขึ้นไม่ได้”

(ชีวิตชาวไทยสมัยก่อน ของ เสฐียรโกเศศ)

๑. ข้อความนี้ควรมีชื่อเรื่องว่าอะไร
- ก. ประโยชน์ของลานวัด   ข. ความมุ่งหมายในการสร้างวัด
 ก. การสร้างสนามเด็กเล่น   ง. วัดกับปัญหาทางเศรษฐกิจ
๒. ผู้เขียนเห็นว่าการที่มี บริเวณ วัดกว้าง ใหญ่ เกี่ยว ข้องกับเศรษฐกิจ
 อย่างไร
- ก. ทำให้เสียเศรษฐกิจ   ข. ทำให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ
 ก. ทำให้มีอำนาจทางเศรษฐกิจ   ง. ไม่เกี่ยวกับเศรษฐกิจแต่
 อย่างใด
๓. คหบดีที่สร้างวัดมีความมุ่งหมายอย่างไร
- ก. เพื่อเกียรติยศชื่อเสียง   ข. เพื่อกุศลผลบุญ
 ก. เพื่อผลพลอย ได้ถึงลูกหลาน   ง. ถูกทุกข้อ
๔. ผู้เขียนว่าที่เศรษฐกิจตามความต้องการเกิดขึ้น ได้นั้น เป็นเพราะ
 เหตุใด
- ก. เพราะมีวัดร้างมาก   ข. เพราะมีวัดที่ยังเจริญอยู่มาก
 ก. เพราะวัดมีพื้นที่กว้างมาก   ง. เพราะมีคณินิยมไปทำบุญกัน
 มาก
๕. ผลพลอย ได้ของวัดที่มีได้คาดหมายกันมาแต่ก่อนคืออะไร
- ก. สนามเด็กเล่น   ข. เศรษฐกิจตามที่ต้องการ
 ก. ที่พักของคนเดินทาง   ง. ถูกทุกข้อ
๖. คำว่า “สร้างวัดให้ลูกเล่น” หมายความว่าอะไร
- ก. ลูกจะได้อาศัยวัดเป็นที่เล่น   ข. ลูกจะได้ไปเรียนหนังสือที่วัด
 ก. ลูกจะได้ไปบวชที่วัด   ง. ถูกทุกข้อ

ข้อความที่ ๒

“เด็ก ๆ มองเห็นลักษณะของสิ่งทั้งหลายได้พิเศษเหนือกว่าบุคคลทั่วไปโดยส่วนเฉลี่ยอย่างเปรียบเทียบกันมิได้เลย และศิลปินก็มองเห็นสิ่งทั้งหลายเหมือนเด็ก ๆ มองเห็น ทั้งนี้ก็เพราะความคิดเห็นของเด็กเหล่านั้นยังบริสุทธิ์ ยังไม่มีความรู้ใหม่เข้าปะปน เด็ก ๆ เห็นสิ่งทั้งหลายแตกต่างไปจากที่ผู้ใหญ่เห็นเช่นนี้ มิใช่มีเหตุผลแต่เพียงว่า เด็กมีพลังในการเห็นเหนือกว่าผู้ใหญ่ แต่เป็นเพราะความรู้ทางสัญชาตญาณ

พลังทางสัญชาตญาณนี้ เป็นพลังอันแท้จริงของศิลปิน ด้วยและเป็นพลังที่ทำให้วรรณคดีแตกต่างไปจากหนังสือธรรมดา

การศึกษา จะไม่สอนให้คนรู้จักวิธีสร้างสรรค์วินิพนธ์ เช่นเดียวกับการอ่านหนังสือทั้งหลายเล่มจะไม่สอนให้คนเราสร้างโต๊ะสร้างเก้าอี้ขึ้นมาได้ ความมีปรีชาในทัศนะทางศิลปะเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากการศึกษา ไม่เกี่ยวข้องกัน และความมีปรีชาเช่นนั้น จำต้องปลูกฝังขึ้นต่างหากจากการศึกษา

การศึกษา มิได้สร้างให้คนเป็นนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่ขึ้นได้ แต่ตรงข้าม นักเขียนผู้ยิ่งใหญ่มีความสำคัญต่อการศึกษามาก

เพราะผลของการศึกษาสามารถทำให้ความรู้สึกดั้งเดิม ซึ่งเป็นสัญชาตญาณทางศิลปะต้องมัวมนและจางหายไป มีอยู่เป็นอันมากที่เราอาจได้ความรู้มาโดยต้องเสียความสามารถที่มีอยู่ตามธรรมชาติอันสำคัญยิ่งของเราไป บุคคลแม้จะได้รับความรู้ทุกประการเข้ามาไว้ในภายหลัง

แต่ยังสามารถเก็บรักษาความสดชื่นในวัยเด็กของตนไว้ได้ด้วย เขาผู้นั้น
คือบุคคลที่น่าจะปฏิบัติงานสำคัญในการสร้างสรรค์วรรณคดี”

(ตอน คอมโพสิชั่น ของ ลาฟกาติโอ เฮอร์น แบลโดย ธนิต อยู่โพธิ์)

๗. ข้อความข้างต้นนี้ควรจะมีชื่อเรื่องว่าอะไร

- ก. ความสูญเปล่าทางการศึกษา ข. นักเขียนผู้ยิ่งใหญ่
ค. ศิลปินของโลก ง. เด็ก ศิลปิน และการสร้าง
ศิลปะ

๘. ผู้ที่มองเห็นได้เป็นพิเศษเหนือกว่าบุคคลทั่วไปคือใคร

- ก. ผู้ที่ได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดี ข. เด็กและศิลปิน
ค. ศิลปิน และนักเขียน ง. ทั้งข้อ ก.ข. และ ค.

๙. อะไรเป็นพลังที่ทำให้หนังสือวรรณคดีต่างไปจากหนังสือธรรมดา

- ก. การศึกษา ข. ทักษะคติ
ค. สัญชาตญาณ ง. ทั้งข้อ ก.ข. และ ค.

๑๐. สิ่งที่ทำให้สัญชาตญาณทางศิลปะหายไปคืออะไร

- ก. การศึกษา ข. ทักษะคติ
ค. สัญชาตญาณ ง. ทั้ง ก.ข. และ ค.

๑๑. บุคคลที่เหมาะสมกับงานสร้างสรรค์วรรณคดีคือใคร

- ก. ผู้ที่ได้รับการศึกษา ข. ผู้ที่มีพลัง ในการเห็นแบบ
เด็ก
ค. ผู้ที่มีปรีชาทางศิลปะ ง. ทั้งข้อ ก.ข. และ ค.

หรือแม่แดงจะมีอายุอย่างธรรมดา ทยลงเมื่ออายุ ๖๐—๗๐ ปี กรรม-
สิทธิ์ของแดงในที่ดินแปลงนั้นก็เป็นมรดกตกทอดไปถึงลูกถึงหลาน ยั่งยืน
อยู่ได้เป็นพัน ๆ ปี ไม่มีกฎหมายกำหนดอายุไว้ให้กรรมสิทธิ์ของแดง
สิ้นสุดไปด้วยกาลเวลา แต่กรรมสิทธิ์หนังสือหรือที่เรียกว่าลิขสิทธิ์มีหลัก
เป็นอย่างอื่น โดยทั่ว ๆ ไปคือ ลิขสิทธิ์เป็นของผู้ประพันธ์เพียงชั่ว
ชีวิตกับต่อไปอีก ๓๐ ปี ความสำคัญมีอยู่ว่า เมื่อสิ้นชีวิตของผู้ทรง
ลิขสิทธิ์และสิ้นระยะเวลาอีก ๓๐ ปี หลังจากนั้นแล้วลิขสิทธิ์เป็นរបับ
เจ้าของจะหวงห้ามไม่ได้ ใครจะคัดลอกโฆษณาซ้ำก็ทำได้ ไม่เป็นผิด
ไม่เป็นละเมิด ลูกหลานของผู้ทรงลิขสิทธิ์จะนำคดีไปฟ้องร้องเขาไม่ได้”
(คำบรรยายเรื่อง ลิขสิทธิ์ของผู้แต่งหนังสือ ของ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช)

๑๔. ข้อความนี้มีลักษณะอย่างไร

ก. ชักชวนให้ปฏิบัติตาม	ข. อธิบายเพื่อให้ความรู้
ค. แสดงความคิดโต้แย้ง	ง. แสดงความศึคสนับสนุน

๑๕. ลิขสิทธิ์หมายถึงอะไร

ก. กฎหมายคุ้มครองการเขียน	ข. ระยะเวลาที่กฎหมาย คุ้มครอง
ค. ระยะเวลา ๓๐ ปีนับแต่วันโฆษณา	ง. กรรมสิทธิ์ในวรรณ- กรรมและศิลปกรรม

๑๖. หนังสือที่ได้ลิขสิทธิ์จะมีกรรมสิทธิ์อย่างไร

ก. มีกรรมสิทธิ์เพียงชั่วชีวิตของผู้เขียน	ข. มีกรรมสิทธิ์เพียง ๓๐ ปี
ค. มีกรรมสิทธิ์ในชั่วชีวิตผู้เขียนและ ต่อไปอีก ๓๐ ปี	ง. ผิดทุกข้อ

ตัวอย่าง (ให้ดูจากเรื่องวิธีจับใจความสำคัญ)

ข้อความที่ ๑

“ตามความจริงนั้น ไม่ว่าจะประเทศใด ๆ ในโลกทุกวันนี้ ปัญหาเรื่องชนส่วนน้อยจะต้องมีอยู่เสมอไป ชนส่วนน้อยนั้นก็หมายถึง ชนที่มีเชื้อชาติอื่น แต่ได้เข้ามาตั้งรกรากทำมาหากิน และเกิดลูกหลานขึ้น ในประเทศนั้น ๆ จนมีจำนวนมากเช่นคนจีนในประเทศไทย หรือมีฉะนั้น ก็อาจได้แก่ชนซึ่งอยู่ในประเทศนั้นตั้งแต่เดิม หากแต่ว่ามีภาษาตลอดจน ขนบธรรมเนียมประเพณีแตกต่างไปจากชนส่วนใหญ่ในประเทศนั้น เช่น ในประเทศพม่าทุกวันนี้ มีชนส่วนน้อยอยู่หลายหมู่หลายเหล่า เช่น พวก ไทยใหญ่ พวกกะเหรี่ยง พวกมอญ และชนชาติอารากาน ชนส่วนน้อย เหล่านี้ก็มีเหตุกระทบกระทั่งกับชนชาติพม่าอยู่เสมอ จนถึงทุกวันนี้ก็ยัง ไม่มีท่าทีว่าจะราบคาบลง และที่ออกจะน่าวิตกอยู่ก็คือ เมื่อรวมชนส่วน- น้อยเหล่านี้เข้าเป็นฝ่ายหนึ่งแล้ว ก็ปรากฏว่ามีจำนวนคนมากกว่าชาวพม่า หรือถ้าจะพูดให้ชัดลงไปก็คือ ชาวพม่านั้นก็กลับเป็นชนส่วนน้อยในประเทศ ของตนเอง ปัญหาเรื่องชนส่วนน้อยในประเทศต่าง ๆ นั้น เป็นปัญหาที่ หนักอกรัฐบาลและเป็นปัญหาที่ทำลายสังคมอยู่เสมอ รัฐบาลในประเทศ ต่าง ๆ ทุกรัฐบาลมีแต่พยายามที่จะแก้ไขปัญหาเช่นนี้ให้หมดสิ้นไป หรือ มีฉะนั้นก็พยายามที่จะผ่อนปรนให้หนักเป็นเบา เพื่อความสงบภายใน ประเทศ ชนส่วนน้อยที่มีอยู่ในประเทศนั้นเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาและเป็น สาเหตุแห่งความแตกแยกต่าง ๆ อันอาจเกิดขึ้นได้ ในบางกรณี ความ แตกแยกเช่นนั้นก็กลายเป็นการกระทบกระทั่งกันอย่างรุนแรง ดังกับต้อง

เสียเลือดเนื้อลงไปด้วยกันทั้งสองฝ่าย ปัญหาเรื่องนี้จึงเป็นปัญหาที่รัฐบาล
 ในประเทศต่าง ๆ ทุกประเทศไม่ประสงค์ที่จะมี และถ้าหากว่ามีทางที่จะ
 แก้ไขให้หมดสิ้นได้ รัฐบาลและชนส่วนใหญ่ในประเทศนั้นก็คงจะทำ
 แต่จะหาประเทศใดที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่จะก่อให้เกิดปัญหานั้นขึ้น
 ขึ่งที่ปัญหานั้นยังไม่มี ก็ดูเหมือนจะหาไม่ได้ในโลกเรานี้ ยกเว้นแต่เมือง
 ไทยเท่านั้น”

(โลกส่วนตัวของผม ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช)

ใจความสำคัญคือ .....

.....

.....

.....

.....

ข้อความที่ ๒

“คนไทยเราเมื่อไปต่างประเทศได้พบว่า พระพุทธรูปอันเป็นสิ่ง
 เคารพสักการะยิ่งของชาวไทย ถูกประดิษฐานอยู่ในสถานที่อันไม่เหมาะสม
 มักจะโกรธเกรี้ยวแสดงปฏิกิริยาต่อต้านต่าง ๆ จนเป็นข่าวเกรียวกราวอยู่
 บ่อย ๆ ซึ่งนับว่าเป็นการนำอนุโมทนาเพราะ การที่ฝรั่งต่างชาติ จะนำสิ่ง
 อันควรเคารพไปทำการอันไม่สมควรเช่นนั้น เราควรชี้แจงให้เขาทราบ
 และเลิกกระทำ แต่เป็นที่น่าแปลกใจว่าในเมืองไทยเรานี้เอง โดยเฉพาะ
 ในกรุงเทพฯ ฯ คนไทยทั้งหลายทั้งปวง ได้เห็นพระพุทธรูปถูกประดิษฐาน

ไว้ในที่อันไม่สมควร โดยคนไทยนับถือศาสนาพุทธแท้ ๆ นี้เอง พวกเรา กลับเห็นเป็นธรรมดา

ท่านที่มีธุรกิจในกรุงเทพฯ จะเห็นว่า ริมทางเท้าบนถนนสายที่มีการค้าจอแจจะมีการวางพระพุทธรูปชายในลักษณะ “แบกะดิน” หรืออย่างตึกก็ แค่อั่งโต๊ะเล็กปะปนไปกับเสื่อผ้า ผลไม้ แม้กระทั่งบางที่ท่านอาจจะเห็นว่า ข้างแผงลอยขายถุงเท้าราคาถูกลงเอง จะมีคนนั่งขายพระพุทธรูป ซึ่ง ปู่ผ้าและกองพระพุทธรูปซึ่งมีทั้งพระเครื่องและพระบูชาขนาดเล็ก บน ทางเท้านั่นเอง

แปลก-แปลกตรงที่เราท่านทั้งหลายเห็นว่าไม่แปลก และยังคงปล่อยให้ มีอยู่คำคาตาใจ

เราควรจะได้มีการแก้ไขในเรื่องเหล่านี้บ้างหรือไม่? ถึงแม้ว่า เรื่องนี้จะเป็นเรื่องเล็ก และไม่เกี่ยวกับปากท้องของประชาชนก็ตาม แต่ ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดและระดับจิตใจของประชาชนอยู่ไม่- น้อย และมนุษย์เรานั้นก็ควรจะได้คำนึงถึงปัจจัยทางด้านจิตใจบ้าง ไม่ใช่ แค่อะเพียงเลี้ยงปากท้องด้านเดียว การที่เราปล่อยให้พระพุทธรูปอันเป็น ของเคารพให้วางอยู่ตามริมทางเท้าเช่นนั้น น่าจะเป็นเหตุให้เกิดเล็กหรือ แม้แต่ผู้ใหญ่ที่ได้พบเห็น เกิดความรู้สึกค่อย ๆ ซาซนขึ้น จิตใจที่เคยยึด พระเป็นที่พึ่งก็จะคลายลงไปได้ และน่าจะเป็นเหตุให้ฝรั่งซึ่งบังเอิญมาพบ เข้าใจไปได้ว่า พระพุทธรูปกับเสื่อสำเร็จรูปเป็นวัตถุระดับเดียวกัน การที่ ฝรั่งประคิษฐานพระพุทธรูปไว้อย่างไม่เหมาะสมเช่นนั้น คุณ่าจะได้รับการ

อภัยกว่าคนไทย เขาทำโดยไม่รู้และไม่ได้เกรง แต่เราทำทั้ง ๆ ที่รู้ ทั้ง
ที่เกรงกราบไหว้”

(บทความเรื่อง “พระพุทธรูปกับคนไทย” ของ อัมพร สุขเกษม)

ใจความสำคัญคือ .....

.....
.....
.....

ข้อความที่ ๓

“ปัญหาที่ได้โต้เถียงกันมากกว่า เสียงของผู้อื่น ชนิดที่เรียกว่า
“เขาวัว” นั้นควรจะสนใจเพียงไร ทางหนึ่งเห็นว่า มีความสำคัญอยู่มาก
เหมือนกัน เราจะไม่สนใจเสียเลยหาได้ไม่ เพราะเราต้องติดต่อกับคน
ทั้งหลาย และคนทั้งหลายเขาย่อมมองดูอย่างที่เขาเห็น อีกทางหนึ่งเห็นว่า
การที่ไปเอาใจใส่ในเสียง “เขาวัว” หรือถ้อยคำของคนอื่นนั้น มีแต่
จะทำความยุ่งยากลำบากให้ และไม่ใช่ว่าผลประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด

มีเรื่องเล่าว่า บุคคลคนหนึ่งไว้หนวดยาวมาก เป็นหนวดยาวที่
เขาเองภาคภูมิใจ วันหนึ่งเขาถูกคน ๆ หนึ่งถามว่า เวลาที่เขาอนนั้น
เขาเอาหนวดยาวนี้ไว้นอกผ้าห่มนอนหรือในผ้าห่มนอน เขาตอบไม่ได้
เพราะถึงแม้จะเคยมีหนวดยาวมาหลายสิบปีแล้ว ก็ไม่เคยกังวลระลึกถึง
เรื่องที่จะเอาหนวดไว้นอกหรือในผ้าห่มนอน ในเวลานอน บางวันอาจจะ
อยู่นอก บางวันอาจจะอยู่ใน รวมความว่าไม่ใช่เรื่องสำคัญ

แต่ครั้นเมื่อถูกถามเช่นนั้น ก็เก็บเอามาเป็นเรื่องสนใจ พอเวลานอน ก็ตั้งปัญหาแก่ตัวเองว่า จะเอาหนวดไว้ในหรือนอกผ้าห่มนอน ลองเอาไว้ ภายในรู้สึกไม่สบาย ลองเอาไว้ภายนอกผ้าห่มนอน เขาแลเห็นรูปร่าง และสภาพของเขาน่าเกลียดน่าชัง ค็นั้นเขานอนหลับได้ด้วยความยากลำบากที่สุด เพราะไม่รู้ว่าจะเอาหนวดไว้ข้างในหรือข้างนอกผ้าห่มนอน และปัญหาชนิดนี้ก็ไม่เคยมีมาแต่ก่อน เพิ่งจะมีเมื่อคนถามขึ้นเท่านั้น

เรื่องที่เล่ามาแล้ว แสดงให้เห็นว่า ในบางกรณีเราไม่ค่อยสนใจกับตัวเราเอง เพิ่งมาสนใจเมื่อมีผู้อื่นสังเกตหรือถามขึ้น ฉะนั้นเสียงคนอื่น ก็ย่อมมีประโยชน์และมีความสำคัญ ถ้าหากเรารู้จักใช้เสียงเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์ในทางที่จะแก้ไขตัวเราเอง”

(กุศโลบายสร้างควมยิ่งใหญ่ ของ หลวงวิจิตรวาทการ)

ใจความสำคัญคือ .....

.....

.....

.....

.....

๔.๓ คำสั่ง จงพิจารณาการใช้ราชาศัพท์ในข้อความต่อไปนี้ว่า ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้อง ให้ขีดเส้นใต้แล้วแก้ไข ใต้ข้อความนั้น

ตัวอย่าง ผู้ว่าราชการจังหวัดกราบทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 กราบบังคมทูล

๑. ราษฎรพากันมาถวายการต้อนรับอย่างหนาแน่น
 .....
๒. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จไปทรงวางพวงมาตา
 .....
๓. สมเด็จพระบรมราชินีทรงมีพระโอรสถึงสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
 .....
๔. สมเด็จพระบรมราชินีทรงประทานพระราชหัตถ์แก่ภริยาของประ-
 ธานาธิบดี
 .....
๕. หม่อมเจ้า ก. ทรงพระประชวรด้วยโรคหทัย
 .....
๖. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม-
 ราชินีนาถทรงลงพระนามาภิไธย
 .....
๗. สมเด็จพระบรมราชินีทรงมีพระบรมราโชวาท
 .....

๘. โขนของกรมศิลป์ากรแสดงหน้าพระพักตร์เพื่อถวายทอดพระเนตร
.....
๙. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระราชอาคันตุกะของประ-
ธานาธิบดี เมื่อคราวเสด็จฯ ไปเยือนสหรัฐ ฯ
.....
๑๐. ประธานาธิบดีเป็นอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
.....
๑๑. ล้นเกล้าล้นกระหม่อมเสด็จเยี่ยมมหาวิทยาลัย
.....
๑๒. นักศึกษาพูดกันว่า หม่อมเสนีย์ (ม.ร.ว. เสนีย์) จะมาสอนที่นี่ด้วย
.....
๑๓. ประธานรัฐสภาคนปัจจุบันคือนายพันเอกวรการ บัญชา
.....
๑๔. เมื่อสมเด็จพระบรมราชินีเสด็จฯ ไปถึง นักศึกษากราบบังคมทูลขอ
พระราชทานพระราชเสาวนีย์
.....

๑๕. ผู้แทนนักศึกษาหญิงน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายพวงมาลัยแก่สมเด็จพระบรมราชินี

.....

๑๖. นายกรัฐมนตรีกราบถวายบังคมทูลรายงานแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

.....

๑๗. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขอบพระทัยบรรดาศิษยานุศิษย์นักศึกษา

.....

๑๘. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับความเคารพจากแถวทหารกองเกียรติยศ

.....

๑๙. เจ้าของร้านขายหมวกถวายพระมาลาแก่สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ

.....

๒๐. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอทรงฉลองพระองค์ขาสั้น

.....

๔.๔ คำสั่ง จึงเต็มสำนวนให้เหมาะ กับ ข้อความที่ให้ไว้ต่อไปนี้

ตัวอย่าง ทั้งเขาและเธอต่างก็รู้เท่าทันกันเหมือนดัง... ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่

๑. คนเราถ้ารักจะคบกันนาน ๆ ก็ต้องถือคติว่า .....

.....

๒. คำถามง่ายมากเหมือน .....
๓. เขารู้อะไรอยู่เต็มอก แต่พูดไม่ออกเหมือน .....
๔. เขาว่าคนอื่นไม่ดีทั้ง ๆ ที่ตัวเขาเองก็ไม่ดีเหมือน .....
๕. ตั้งแต่เขาได้เป็นใหญ่เป็นโต เขาทำเหมือน.....
๖. เขาชอบทำตามผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงฐานะของตนเอง อย่างนี้เรียกว่า.....
.....
๗. ก่อนที่เหตุจะถูกถามไปเราต้อง .....
๘. เมื่อสันอำนาจวาสนา ความผิดที่เคยทำไว้ก็ปรากฏขึ้นเหมือน .....
๙. เขาเป็นคนเฉย ๆ แต่มีอะไรดีหรือร้ายซ่อนอยู่เหมือน .....
- .....
๑๐. เขาทำดีแต่เพียงผิวเผินเหมือน .....
๑๑. เรื่องนี้หันกลับไปหาแนวเก่าเหมือน .....
๑๒. เขาชอบใช้วิธีเอาน้ำเย็นเข้าลูบ เพราะถือว่า .....
๑๓. เขามีวิธีทำให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่โกรธ เรียกว่าใช้วิธี.....
๑๔. เขาทำอะไรเกินวัยและเวลาอันสมควร อย่างนี้เรียกว่า.....
๑๕. พุคไปก็ไม่มีประโยชน์ นิ่งเสียดีกว่าเปรียบเหมือน .....
๑๖. เขาพุดจาไม่อยู่กับร่องกับรอยจะจับผิดก็ยากเปรียบเหมือน .....
- .....

๑๗. คุณชอบอย่างนี้ เธอชอบอย่างนั้น ผมชอบอย่างโน้น เหมือนที่
โบราณว่า .....
๑๘. เขามีพิษสงไม่แพ้พ่อเขาเลย เหมือน .....
๑๙. ความลับของพวกเรารู้ไปถึงหูศัตรูเสมอ ทำให้สงสัยว่า.....
.....
๒๐. เรื่องนี้เขาไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย แต่กลับจะได้รับโทษเสียด้วย
เหมือน .....
- .....
- ๔.๕ คำสั่ง จงเขียนวงกลมล้อมรอบตัวอักษรที่อยู่ข้างหน้าคำที่
สะกกดถูก

ตัวอย่าง

ก. สอาด ข. สควก **ค** สบาย ง. สพาน

๑.	ก. ละออ	ข. ทรลบ	ค. ชะวา	ง. สตราญ
๒.	ก. อสงขัย	ข. รัตนไตร	ค. ในจีเรีย	ง. อรไท
๓.	ก. อัมรินทร์	ข. อัมพาท	ค. อำพร	ง. กัมลาสน์
๔.	ก. ทะไกรน้ำ	ข. ลมไต้ฝุ่น	ค. บันไค	ง. ไล่ไก่
๕.	ก. ชะโมย	ข. ทะโมน	ค. ชะนวน	ง. พยาน
๖.	ก. ฉบบ	ข. ยะโส	ค. อาชีวะศึกษา	ง. ลออง
๗.	ก. ศีร์ษะ	ข. จักรวรรดิ	ค. เครื่องจักร	ง. อายุเยาว์
๘.	ก. โล่ห์	ข. สมโภชน์	ค. เขตต์	ง. ไทรศัพท

๙. ก. โบราณ	ข. สถาปนิก	ค. วิษณุ	ง. กำนวน
๑๐. ก. ชนาคี	ข. มานพ	ค. มลฑณ	ง. เวทนา
๑๑. ก. โอกาศ	ข. เกษร	ค. ฝรั่งเศส	ง. มหรสพ
๑๒. ก. พิศุจน์	ข. พิศคาร	ค. เบญจเพส	ง. เมรุมาส
๑๓. ก. พิศมัย	ข. พิศวาส	ค. พักค	ง. ทุเรส
๑๔. ก. กุณชร	ข. จัญทาล	ค. กั้นการ	ง. อาคูล
๑๕. ก. ปลาวาล	ข. บำเพ็ญ	ค. จันไร	ง. บัณชร
๑๖. ก. เวียทนาม	ข. พะม่า	ค. ปารีศ	ง. ชาว
๑๗. ก. หลงไหล	ข. ไกร่กรวญ	ค. ทะไกร	ง. ไกร่ทรง
๑๘. ก. สลักโต	ข. เลื่อมใส	ค. อุปมัย	ง. ภูวนัย
๑๙. ก. อารมย์	ข. สังกะตุ	ค. พากพุม	ง. กังวาน
๒๐. ก. ไชมย	ข. วันเสาว	ค. บันโต	ง. สีมมกุ

๔.๖ คำสั่ง จงพิจารณาคำที่ให้อ่านว่าสะกดถูกหรือไม่ ถ้าถูกให้เขียนเครื่องหมายถูก ถ้าผิดให้แก้ไขถูกในวงเล็บหลังคำนั้น

ตัวอย่าง	ประเพณี (✓)	สิงห์โต	(สิงโต)
๑. บินทบาท	( )	๒. คำรบ	( )
๓. หลงไหล	( )	๔. การบูร	( )
๕. ซากศพ	( )	๖. กระแสน้ำ	( )
๗. เสรว์โตก	( )	๘. อธิยาศัย	( )

๔. กิตติศัพท์ ( )	๑๐. อเนจอนาถ ( )
๑๑. สังสรรค์ ( )	๑๒. โครงการ ( )
๑๓. ชี้เต้า ( )	๑๔. เครื่องอะไหล่ ( )
๑๕. ประจักษ์ ( )	๑๖. กัญชา ( )
๑๗. ชนวน ( )	๑๘. ปฏิภูม ( )
๑๙. สภาภาษา ( )	๒๐. รัชชาติ ( )
๒๑. บรรทัด ( )	๒๒. ทนทายาท ( )
๒๓. ข้าวโพค ( )	๒๔. อັกคัค ( )
๒๕. ภูมิใจ ( )	๒๖. เเสบียง ( )
๒๗. สักหลาด ( )	๒๘. ผาสุก ( )
๒๙. อีสภาพ ( )	๓๐. ปราศเบรื่อง ( )
๓๑. มีกมน ( )	๓๒. กฎเกณฑ์ ( )
๓๓. สับปะรด ( )	๓๔. กำมะถัน ( )
๓๕. นกอินทรี ( )	๓๖. ปราศรัย ( )
๓๗. แกงบัวค ( )	๓๘. กล้วยบัวชชี ( )
๓๙. แผนการ ( )	๔๐. ประสูติ ( )
๔๑. อมพะนำ ( )	๔๒. ทแยง ( )
๔๓. อนุญาต ( )	๔๔. สะพาน ( )
๔๕. เผอเวอ ( )	๔๖. กัมภีร์ ( )
๔๗. พืมพ่า ( )	๔๘. เขื่อโย ( )
๔๙. ตะกร ( )	๕๐. สะควก ( )